

XÂY DỰNG MÔ HÌNH PHỐI HỢP CÁC LỰC LƯỢNG THAM GIA CÔNG TÁC CHỮA CHÁY RỪNG TRÊN ĐỊA BÀN THÀNH PHỐ HÀ NỘI

Lê Như Dũng^{1,2}**TÓM TẮT**

Việc huy động các lực lượng phối hợp trong triển khai chữa cháy rừng trên cả nước nói chung và tại thành phố Hà Nội nói riêng hiện nay chưa có nghiên cứu cụ thể. Do đó, triển khai chữa cháy rừng còn lúng túng, chậm chạp, thiếu khoa học dẫn đến cháy lan, cháy lớn. Bài báo trình bày kết quả nghiên cứu về thực trạng công tác phối hợp giữa các lực lượng tham gia chữa cháy rừng và đề xuất mô hình phối hợp trong các tình huống chữa cháy rừng cụ thể có tính đến tích hợp cấp nguy cơ cháy theo thời tiết và nguy cơ cháy theo kiểu rừng phù hợp với điều kiện của thành phố Hà Nội. Có 5 cấp nguy cơ cháy rừng theo kiểu thời tiết và kiểu rừng kết hợp. Kết quả, cấp nguy cơ cháy rừng ít nguy hiểm nhất là cấp 1 khi có nguy cơ cháy theo chỉ số P là I kết hợp kiểu rừng I, II và III hoặc cấp nguy cơ cháy theo chỉ số P là I, II, III kết hợp với kiểu rừng là I, trong tình huống này đám cháy nhỏ chưa cần huy động các lực lượng khác thì chủ rừng cùng các tổ đội phòng cháy, chữa cháy (PCCC) rừng và người dân ở gần rừng tổ chức chữa cháy, chỉ huy chữa cháy là chủ rừng hoặc Chủ tịch Ủy ban Nhân dân (UBND) cấp xã trở lên có mặt tại đám cháy; cấp nguy cơ cháy rừng nguy hiểm nhất là cấp 5 khi có nguy cơ cháy theo chỉ số P là V kết hợp kiểu rừng II và III hoặc cấp nguy cơ cháy theo chỉ số P là IV kết hợp với kiểu rừng là III, trường hợp này cần huy động tất cả các lực lượng, phương tiện có thể huy động được để dập tắt đám cháy một cách nhanh nhất. Người có chức vụ cao nhất của đơn vị cảnh sát PCCC có mặt tại đám cháy là chỉ huy chữa cháy. Các lực lượng khác như: Kiểm lâm, quân đội, tổ đội PCCC rừng và người dân.

Từ khóa: *Chữa cháy rừng, mô hình phối hợp lực lượng, nguy cơ cháy rừng, thành phố Hà Nội.*

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Công tác chữa cháy nói chung và chữa cháy rừng nói riêng đòi hỏi phải được thực hiện nhanh chóng, khoa học để mang lại hiệu quả trong ngăn chặn và hạn chế thấp nhất thiệt hại do cháy gây ra. Từ thực tế những vụ cháy rừng xảy ra trong những năm vừa qua ở khu vực thành phố Hà Nội, đặc biệt là những vụ cháy lớn cho thấy việc phối hợp giữa các lực lượng để triển khai hoạt động chữa cháy rừng còn chưa thật đồng bộ, thiếu khoa học, nên vẫn có thiệt hại lớn sau mỗi vụ cháy. Điển hình là vụ cháy tại xã Nam Sơn, huyện Sóc Sơn ngày 5/6/2017 gây thiệt hại hơn 50 ha rừng; việc phối hợp giữa các lực lượng chức năng và công đồng dân cư trong chữa cháy rừng còn chậm chạp, thiếu linh hoạt, nên đám cháy đã lan rộng và gây thiệt hại lớn.

Hiện nay, ở các khu rừng trồng trên địa bàn thành phố Hà Nội vẫn tiềm ẩn nhiều nguy cơ dẫn đến cháy rừng mặc dù các chủ rừng và lực lượng chức

năng đã áp dụng nhiều biện pháp kỹ thuật để phòng cháy. Do đó, cần tính đến phương án tổ chức các lực lượng chữa cháy một cách khoa học để khi có cháy xảy ra có thể phản ứng nhanh chóng với các tình huống cháy rừng trên địa bàn. Dưới đây là kết quả nghiên cứu về xây dựng mô hình phối hợp các lực lượng tham gia công tác chữa cháy rừng trên địa bàn thành phố Hà Nội.

2. ĐỐI TƯỢNG, NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU**2.1. Đối tượng, phạm vi nghiên cứu**

Hoạt động phối hợp của cơ quan kiểm lâm, cơ quan cảnh sát phòng cháy, chữa cháy (PCCC) và các lực lượng khác trong thực hiện nhiệm vụ chữa cháy rừng trên địa bàn thành phố Hà Nội.

2.2. Nội dung nghiên cứu

- Đánh giá thực trạng công tác phối hợp giữa các lực lượng tham gia công tác chữa cháy rừng trên địa bàn thành phố Hà Nội.

- Đề xuất mô hình phối hợp giữa các lực lượng tham gia công tác chữa cháy rừng trên địa bàn thành phố Hà Nội.

¹ NCS. Viện Khoa học Lâm nghiệp Việt Nam

² Trường Đại học Phòng cháy Chữa cháy

2.3. Phương pháp nghiên cứu

2.3.1. Phương pháp nghiên cứu thực trạng công tác phối hợp giữa các lực lượng tham gia công tác chữa cháy rừng trên địa bàn thành phố Hà Nội

Phương pháp kế thừa tư liệu: Nghiên cứu đã phân tích các báo cáo tổng kết về công tác PCCC rừng giai đoạn 2008-2017, đặc biệt là việc huy động và phối hợp các lực lượng trong chữa cháy rừng của Chi cục Kiểm lâm Hà Nội, Phòng Cảnh sát Phòng cháy Chữa cháy và Cứu nạn cứu hộ, Công an thành phố Hà Nội. Tìm hiểu những thông tin xoay quanh các nội dung phối hợp đã xác định.

Phương pháp đánh giá nhanh nông thôn: Áp dụng phương pháp đánh giá nhanh nông thôn với công cụ chủ yếu là phỏng vấn linh hoạt bằng những câu hỏi bán định hướng, đã phỏng vấn 12 người (01 lãnh đạo Chi cục Kiểm lâm Hà Nội, 03 lãnh đạo của 3 Hạt Kiểm lâm Sóc Sơn, Ba Vì và Mỹ Đức, 05 lãnh đạo Phòng Cảnh sát Phòng cháy Chữa cháy và Cứu nạn cứu hộ có rừng và 03 cán bộ chính quyền cấp xã ở 3 xã Nam Sơn, huyện Sóc Sơn; xã Hương Sơn, huyện Mỹ Đức; xã Ba Trại, huyện Ba Vì). Câu hỏi bán định hướng với chủ đề phỏng vấn gồm: Hoạt động phối hợp trong

thực hiện quản lý nhà nước về PCCC rừng; hoạt động phối hợp với các lực lượng khác trong thực hiện nhiệm vụ chữa cháy rừng; việc huy động lực lượng, phương tiện tham gia chữa cháy rừng,...

2.3.2. Phương pháp nghiên cứu để xuất xây dựng mô hình phối hợp giữa các lực lượng tham gia công tác chữa cháy rừng trên địa bàn thành phố Hà Nội

Mô hình phối hợp các lực lượng tham gia công tác chữa cháy rừng nhằm thực hiện có hiệu quả hoạt động chữa cháy rừng, đồng thời cụ thể hóa các quy định của pháp luật về thực hiện chức năng quản lý nhà nước về PCCC rừng của các lực lượng có liên quan.

Mô hình phối hợp này được xây dựng dựa trên các quy định của pháp luật về PCCC rừng, nghiên cứu và tham khảo về phân cấp nguy cơ cháy rừng theo chỉ số Ect của các trạng thái rừng ở thành phố Hà Nội, đồng thời kết hợp với ngưỡng phân cấp nguy cơ cháy rừng theo V. G. Nesterop áp dụng cho điều kiện ở Việt Nam. Phân cấp nguy cơ cháy rừng theo V. G. Nesterop căn cứ vào giá trị của chỉ số khí tượng tổng hợp Pi ở thành phố Hà Nội được chia làm 5 cấp ở bảng 1.

Bảng 1. Cấp nguy cơ cháy rừng xác định theo chỉ số P ở Hà Nội [5]

TT	Cấp	Giá trị của chỉ số Pi	Cấp nguy nguy cơ cháy rừng
1	I	<2500	Ít khả năng cháy
2	II	2501-5000	Nguy cơ cháy thấp
3	III	5001-7500	Nguy cơ cháy trung bình
4	IV	7500-10000	Nguy cơ cháy cao
5	V	>10000	Nguy cơ cháy rất cao

Phân cấp nguy cơ cháy theo chỉ số Ect của các trạng thái rừng trên địa bàn thành phố Hà Nội được thể hiện ở bảng 2.

Bảng 2. Phân cấp nguy cơ cháy rừng theo chỉ số Ect ở thành phố Hà Nội [5]

TT	Cấp nguy hiểm với lửa	Nguy cơ cháy rừng	Giá trị của chỉ số Ect	Trạng thái rừng
1	I	Nguy cơ cháy thấp	$0 < Ect < 2,15$	Rừng trung bình
2	II	Nguy cơ cháy trung bình	$2,15 < Ect < 2,3$	Rừng phục hồi
				Rừng trên núi đá
				Rừng tự nhiên nghèo
3	III	Nguy cơ cháy cao	$Ect > 2,3$	Rừng trồng keo tai tượng
				Rừng trồng thông

Tích hợp cấp nguy cơ cháy theo thời tiết và nguy cơ cháy theo kiểu rừng phù hợp với điều kiện của thành phố Hà Nội nhận được tổ hợp các phương án về cấp nguy cơ cháy cụ thể phù hợp với rừng ở thành

phố Hà Nội. Tiến hành lấy ý kiến chuyên gia để đánh giá về mức độ phù hợp của các phương án nhận được.

Các bước tiến hành lấy ý kiến chuyên gia: Xây

dụng phiếu xin ý kiến chuyên gia; lựa chọn chuyên gia.

Số lượng chuyên gia lựa chọn: Tổng số 25 người (Bảng 3).

Bảng 3. Đối tượng lấy ý kiến

TT	Đối tượng	Số lượng (người)
1	Chuyên gia về PCCC rừng (Trưởng Đại học Lâm nghiệp, Trưởng Đại học Phòng cháy Chữa cháy)	10
2	Lãnh đạo Phòng Cảnh sát Phòng cháy chữa cháy và cứu nạn cứu hộ Công an thành phố Hà Nội	3
3	Lãnh đạo Chi cục Kiểm lâm	3
4	Lãnh đạo Đội Cảnh sát Phòng cháy chữa cháy và cứu nạn cứu hộ các huyện có rừng	3
5	Lãnh đạo Hạt Kiểm lâm các huyện, thị xã có rừng	6
Tổng		25

Lấy ý kiến chuyên gia: Thực hiện xin ý kiến các chuyên gia một cách độc lập. Đánh giá về mức độ phù hợp của các phương án đề xuất ở 3 mức độ: Rất phù hợp; phù hợp; không phù hợp.

Lập bảng thống kê phần trăm kết quả ý kiến chuyên gia cho các phương án đề xuất và đưa ra kết luận. Căn cứ kết quả và kết hợp với quy định về chỉ huy chữa cháy, lực lượng và phương tiện tham gia chữa cháy [4], đưa ra kết luận về lực lượng, phương tiện tham gia chữa cháy và người chỉ huy chữa cháy trong các trường hợp cụ thể.

3. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU

3.1. Thực trạng công tác phối hợp giữa các lực lượng tham gia công tác chữa cháy rừng trên địa bàn thành phố Hà Nội

Công tác phòng cháy và chữa cháy nói chung và công tác chữa cháy rừng nói riêng là trách nhiệm và nghĩa vụ của toàn dân. Do đó, khi xảy ra cháy rừng, việc huy động đông đảo quân chủng tham gia chữa cháy rừng cần phải được thực hiện nhanh chóng để đảm bảo đủ về lực lượng, phương tiện tham gia cứu chữa vụ cháy.

Tổng hợp báo cáo tổng kết các vụ cháy rừng giai đoạn 2008-2017 của lực lượng Kiểm lâm và lực lượng Cảnh sát Phòng cháy Chữa cháy và Cứu nạn cứu hộ

thành phố Hà Nội, đồng thời kết hợp kết quả phỏng vấn nhanh nông thôn về hoạt động phối hợp của các lực lượng tham gia chữa cháy rừng ở thành phố Hà Nội cho thấy:

Công tác huy động lực lượng, phương tiện tham gia chữa cháy đám cháy rừng ở thành phố Hà Nội được thực hiện theo đúng quy trình, thủ tục được các văn bản quy phạm pháp luật quy định. Các lực lượng chữa cháy rừng được tổ chức ở thôn bản, cũng như các lực lượng chức năng được huy động đến đám cháy nhanh chóng.

Tuy nhiên, lực lượng quân chủng nhân dân gần rừng được huy động nhưng hiệu quả không cao. Nguyên nhân chủ yếu là do họ không có phương tiện, không được tập huấn và họ không có trách nhiệm trong thực hiện chữa cháy rừng khi không thuộc phần rừng của họ. Một số khi được huy động đến chủ yếu là đứng xem và hoạt động không năng nổ, kém hiệu quả.

Bên cạnh đó, kết quả phỏng vấn nhanh để đánh giá về cách thức huy động các lực lượng, phương tiện tham gia chữa cháy rừng cho thấy: Việc huy động các lực lượng tham gia chữa cháy ở mỗi vụ cháy hiện nay còn dựa theo cảm tính, chưa có quy định cụ thể. Chủ rừng, người phát hiện cháy rừng báo cáo cơ quan kiểm lâm và các cơ quan chính quyền xã, từ đó dựa trên quy mô đám cháy và cấp dự báo nguy cơ cháy rừng để huy động các lực lượng tham gia chữa cháy. Do đó, công tác huy động lực lượng, phương tiện còn chậm chạp, đôi khi còn chưa thực sự phù hợp với đặc điểm của từng vụ cháy ở các kiểu rừng và kiểu thời tiết khác nhau, nhiều vụ cháy đã bị cháy lan, cháy lớn, gây hậu quả nghiêm trọng.

3.2. Đề xuất xây dựng mô hình phối hợp giữa các lực lượng tham gia công tác chữa cháy rừng trên địa bàn thành phố Hà Nội

3.2.1. Xác định các đối tượng tham gia chữa cháy rừng

Lực lượng tham gia công tác chữa cháy rừng bao gồm:

- Cộng đồng: (bao gồm: chủ rừng, chính quyền cấp xã, thôn và quân chủng nhân dân gần rừng, tổ đội PCCC rừng cấp xã và các lực lượng của các cơ quan, tổ chức như: Trường Đại học Lâm nghiệp,...). Ký hiệu: CD.

- Lực lượng kiểm lâm. Ký hiệu: KL.

- Lực lượng công an. Ký hiệu: CA (bao gồm lực lượng Cảnh sát phòng cháy chữa cháy và cứu nạn cứu hộ).

- Lực lượng quân đội. Ký hiệu: QĐ.

3.2.2. Các phương án về cấp nguy cơ cháy khi tích hợp cấp nguy cơ cháy theo thời tiết và nguy cơ cháy theo kiểu rừng phù hợp với điều kiện của thành phố Hà Nội

Cùng điều kiện thời tiết như nhau song khả năng hình thành và phát triển đốm cháy rừng ở các kiểu rừng không giống nhau. Chúng phụ thuộc vào cả điều kiện thời tiết và kiểu trạng thái rừng. Việc tích hợp cấp nguy cơ cháy theo thời tiết và nguy cơ cháy theo kiểu rừng được thể hiện ở bảng 4.

Bảng 4. Cấp nguy cơ cháy rừng theo kiểu thời tiết và kiểu rừng

Kiểu rừng	Chỉ số P				
	I	II	III	IV	V
I	1 (PA1)	1 (PA2)	1 (PA3)	2 (PA4)	2 (PA5)
II	1 (PA6)	2 (PA7)	3 (PA8)	4 (PA9)	5 (PA10)
III	1 (PA11)	3 (PA12)	4 (PA13)	5 (PA14)	5 (PA15)

Bảng 4 cho thấy, nguy cơ cháy ở kiểu rừng thuộc nhóm I (rừng trung bình) thường không vượt quá cấp 2. Đây là kiểu rừng rất ít xảy ra cháy. Cấp nguy cơ cháy ở các kiểu rừng thuộc nhóm II (rừng phục hồi, rừng trên núi đá, rừng tự nhiên nghèo) có giá trị như cấp nguy cơ cháy theo điều kiện thời tiết. Cấp nguy cơ cháy với kiểu rừng thuộc nhóm III

(rừng trồng keo tai tượng, rừng trồng thông) thường cao hơn I cấp so với cấp nguy cơ cháy theo điều kiện thời tiết.

Lập phiếu bố trí các phương án tích hợp cấp nguy cơ cháy rừng theo kiểu thời tiết và kiểu rừng, lấy ý kiến các chuyên gia và tổng hợp được kết quả thể hiện trong bảng 5.

Bảng 5. Kết quả lấy ý kiến chuyên gia về mức độ phù hợp của các phương án về cấp nguy cơ cháy

TT	Các phương án tích hợp	Mức độ phù hợp					
		Rất phù hợp		Phù hợp		Không phù hợp	
		Số lượng (vu)	Tỷ lệ (%)	Số lượng (vu)	Tỷ lệ (%)	Số lượng (vu)	Tỷ lệ (%)
1	PA 1	22	88	3	12	0	0,0
2	PA 2	21	84	4	16	0	0,0
3	PA 3	15	60	10	40	0	0,0
4	PA 4	19	76	6	24	0	0,0
5	PA 5	14	56	11	44	0	0,0
6	PA 6	20	80	5	20	0	0,0
7	PA 7	24	96	1	4	0	0,0
8	PA 8	21	84	4	16	0	0,0
9	PA 9	23	92	2	8	0	0,0
10	PA 10	20	80	5	20	0	0,0
11	PA 11	21	84	4	16	0	0,0
12	PA 12	24	96	1	4	0	0,0
13	PA 13	22	88	3	12	0	0,0
14	PA 14	21	84	4	16	0	0,0
15	PA 15	25	100	0	0	0	0,0

Bảng 5 cho thấy, các chuyên gia đánh giá cao về mức độ phù hợp của các phương án tích hợp đã đề xuất. Tỷ lệ% đánh giá phù hợp và rất phù hợp của các phương án đều rất cao, có 12/15 phương án có tỷ lệ đánh giá rất phù hợp trên 80%. Điều đó khẳng định

các phương án đề xuất là rất phù hợp với điều kiện thời tiết và kiểu rừng ở Hà Nội. Phương án có nguy cơ cháy theo chỉ số P là I kết hợp kiểu rừng IV được nhiều chuyên gia cho rằng cho mức độ nguy cơ cháy theo cấp 2, tuy nhiên cũng có đến 44% các ý kiến cho

rằng có thể có nguy cơ cháy cấp 3 hoặc cấp 4 đối với một số vùng rừng ở các xã vùng cao, ít được đầu tư cho công tác PCCC rừng.

3.2.3. Đề xuất xây dựng mô hình phối hợp các lực lượng tham gia công tác chữa cháy rừng trên địa bàn thành phố Hà Nội

Xây dựng các tình huống phối hợp trong các trường hợp xảy ra cháy rừng theo kết quả tích hợp cấp nguy cơ cháy theo thời tiết và nguy cơ cháy theo kiểu rừng như sau:

- TH1: Nguy cơ cháy rừng cấp 1: Sử dụng lực lượng "Cộng đồng" để dập tắt đám cháy.

- TH2: Nguy cơ cháy rừng cấp 2: Sử dụng lực

lượng "Cộng đồng", "Kiểm lâm" để dập tắt đám cháy.

- TH3: Nguy cơ cháy rừng cấp 3: Sử dụng lực lượng "Cộng đồng", "Kiểm lâm", "Công an" để dập tắt đám cháy.

- TH4: Nguy cơ cháy rừng cấp 4: Sử dụng lực lượng "Cộng đồng", "Kiểm lâm", "Công an", "Quản đội" để dập tắt đám cháy.

- TH5: Nguy cơ cháy rừng cấp 5: Sử dụng lực lượng "Cộng đồng", "Kiểm lâm", "Công an", "Quản đội" để dập tắt đám cháy.

Lập phiếu xin ý kiến chuyên gia đối với các tình huống trên, tổng hợp số liệu được kết quả thể hiện trong bảng 6.

Bảng 6. Kết quả lấy ý kiến chuyên gia về mức độ phù hợp của các tình huống phối hợp trong chữa cháy rừng

TT	Tình huống phối hợp	Mức độ phù hợp					
		Rất phù hợp		Phù hợp		Không phù hợp	
		Số lượng (vu)	Tỷ lệ (%)	Số lượng (vu)	Tỷ lệ (%)	Số lượng (vu)	Tỷ lệ (%)
1	TH 1	20	80	5	20	0	0,0
2	TH 2	21	84	4	16	0	0,0
3	TH 3	17	68	8	32	0	0,0
4	TH 4	22	88	3	12	0	0,0
5	TH 5	24	96	1	4	0	0,0

Bảng 6 cho thấy, các chuyên gia đánh giá cao về mức độ phù hợp của các tình huống phối hợp đã được đề xuất. Tỷ lệ % đánh giá phù hợp và rất phù hợp của các tình huống đều rất cao, có 4/5 tình huống có tỷ lệ đánh giá rất phù hợp trên 80%. Điều đó khẳng định các tình huống phối hợp đề xuất là rất phù hợp trong việc nâng cao hiệu quả công tác chữa cháy rừng trên địa bàn thành phố Hà Nội. Khi có nguy cơ cháy rừng cấp 3, nhiều ý kiến chuyên gia cho rằng nên huy động cả lực lượng quản đội trong trường hợp này.

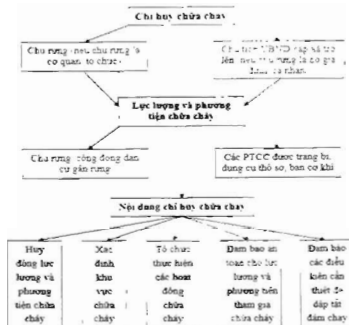
Trong các phương án phối hợp đã đề xuất tại bảng 4, có 05 phương án phối hợp chữa cháy các trạng thái rừng có nguy cơ cháy trung bình và nguy cơ cháy cao ở cấp dự báo nguy cơ cháy rừng cấp IV và cấp V được đánh giá là rất nguy hiểm. Do đó, các chuyên gia cho rằng, cần thiết phải có sự vào cuộc của tất cả các lực lượng chức năng và đồng đạo người dân để thực hiện chữa cháy rừng có hiệu quả. Chữa cháy rừng ở khu vực rừng có nguy cơ cháy thấp ở mức cảnh báo cháy rừng cấp I được cho là có mức độ nguy hiểm thấp nhất, với $\bar{X} = 2,88$ (Min=2, Max=3), do đó trong trường hợp này xảy ra cháy chỉ

cần sự phối hợp của các chủ rừng và lực lượng tổ đội PCCC ở thôn bản.

"Khi xảy ra cháy, người có chức vụ cao nhất của đơn vị Cảnh sát PCCC có mặt tại nơi xảy ra cháy là người chỉ huy chữa cháy" [4]. Do đó, trong các phương án phối hợp có sự tham gia của lực lượng Cảnh sát PCCC thì người có chức vụ cao nhất của đơn vị Cảnh sát PCCC có mặt tại đám cháy là người chỉ huy chữa cháy. Trường hợp Cảnh sát PCCC chưa có mặt thì chủ rừng (nếu là cơ quan, tổ chức) là người chỉ huy chữa cháy; hoặc Chủ tịch UBND cấp xã trở lên có mặt tại đám cháy (nếu chủ rừng là hộ gia đình, cá nhân) là người chỉ huy chữa cháy. Trường hợp Cảnh sát PCCC chưa có mặt thì chủ rừng (nếu là cơ quan, tổ chức) là người chỉ huy chữa cháy; hoặc Chủ tịch UBND cấp xã trở lên có mặt tại đám cháy (nếu chủ rừng là hộ gia đình, cá nhân) là người chỉ huy chữa cháy. Đồng thời, chỉ huy chữa cháy thực hiện các nội dung chỉ huy theo quy định tại Khoản 1, Điều 29 [3].

Như vậy, căn cứ kết quả tích hợp cấp nguy cơ cháy theo thời tiết và nguy cơ cháy theo kiểu rừng ở

bảng 4, xác lập được mối quan hệ hay mô hình phối hợp các lực lượng tham gia chữa cháy rừng ở thành phố Hà Nội được thể hiện từ hình 1 đến hình 4.

Hình 1. Mô hình phối hợp trong chữa cháy đám cháy rừng xảy ra ở vùng rừng có nguy cơ cháy rừng cấp 1

Trường hợp đám cháy xảy ra ở vùng rừng có nguy cơ cháy rừng cấp 1, đám cháy mới phát sinh chưa cần huy động các lực lượng khác thì chủ rừng cùng các lực lượng PCCC rừng và người dân ở gần rừng tổ chức chữa cháy. Nếu chủ rừng là cơ quan, tổ chức thì chủ rừng là người chỉ huy chữa cháy, nếu chủ rừng là cá nhân, hộ gia đình thì Chủ tịch UBND cấp xã trở lên có mặt tại đám cháy là chỉ huy chữa cháy.

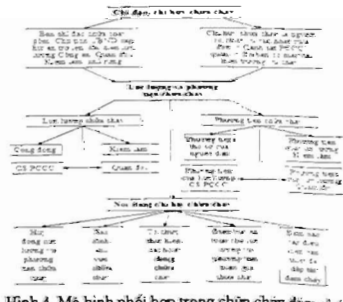

Hình 2. Mô hình phối hợp trong chữa cháy đám cháy rừng xảy ra ở vùng rừng có nguy cơ cháy rừng cấp 2

Trường hợp đám cháy xảy ra ở vùng rừng có nguy cơ cháy rừng cấp 2, đám cháy mới phát sinh chưa cần huy động nhiều lực lượng khác thì chủ rừng cùng các lực lượng PCCC rừng và người dân ở gần rừng tổ chức chữa cháy, đồng thời huy động thêm lực lượng kiểm lâm hỗ trợ công tác chữa cháy. Nếu chủ rừng là cơ quan, tổ chức thì chủ rừng là người chỉ huy chữa cháy, nếu chủ rừng là cá nhân, hộ gia đình thì Chủ tịch UBND cấp xã trở lên có mặt tại đám cháy là chỉ huy chữa cháy. Trường hợp khác nếu đơn vị kiểm lâm ở xa hơn đơn vị cảnh sát PCCC thì có thể huy động cả đơn vị cảnh sát PCCC, lúc này người có chức vụ cao nhất của đơn vị cảnh sát PCCC có mặt tại đám cháy là chỉ huy chữa cháy.

Hình 3. Mô hình phối hợp trong chữa cháy đám cháy rừng xảy ra ở vùng rừng có nguy cơ cháy rừng cấp 3

Hình 4. Mô hình phối hợp trong chữa cháy đám cháy rừng xảy ra ở vùng rừng có nguy cơ cháy rừng cấp 4, cấp 5

Trường hợp đám cháy xảy ra ở vùng rừng có nguy cơ cháy rừng cấp 3, đám cháy mới phát sinh chưa cần huy động nhiều lực lượng khác thì chủ rừng cùng các lực lượng PCCC rừng ở thôn bản, người dân ở gần rừng, lực lượng kiểm lâm và lực lượng công an, trong đó chủ đạo là lực lượng cảnh sát PCCC chữa cháy đám cháy rừng. Trường hợp này người có chức vụ cao nhất của đơn vị cảnh sát PCCC có mặt tại đám cháy là chỉ huy chữa cháy.

Trường hợp đám cháy xảy ra ở vùng rừng có nguy cơ cháy rừng cấp 4, cấp 5 là cấp nguy hiểm, có thể cháy lan cháy lớn trong thời gian ngắn. Do đó cần huy động tất cả các lực lượng có thể huy động được để dập tắt đám cháy rừng một cách nhanh nhất. Trường hợp này người có chức vụ cao nhất của đơn vị cảnh sát PCCC có mặt tại đám cháy là chỉ huy chữa cháy. Các lực lượng khác như: Kiểm lâm, quân đội, tổ đội PCCC rừng và người dân tham gia chữa cháy theo chỉ huy của cảnh sát PCCC. Lực lượng kiểm lâm và chủ rừng là người am hiểu về tình hình, đặc điểm của vùng rừng bị cháy, do đó cần nhanh chóng tham mưu cho cảnh sát PCCC để thực hiện chỉ huy chữa cháy rừng nhanh chóng, có hiệu quả.

4. KẾT LUẬN

Việc xây dựng mô hình phối hợp các lực lượng tham gia công tác chữa cháy rừng một cách khoa học là cần thiết đối với thành phố Hà Nội trong công tác phòng cháy chữa cháy và cứu nạn cứu hộ nói chung và công tác chữa cháy rừng nói riêng. Trên thực tế, sự thiếu khoa học và đồng bộ trong phối hợp triển khai các biện pháp chữa cháy rừng giữa các lực lượng là nguyên nhân chủ yếu dẫn đến cháy lan, cháy lớn. Do đó, đây có thể được xem là một trong những giải pháp góp phần làm tốt công tác chữa cháy rừng trước mắt cũng như lâu dài.

Lực lượng quân chủng nhân dân gần rừng được huy động tham gia chữa cháy rừng nhưng hiệu quả không cao. Nguyên nhân chủ yếu là do họ không có phương tiện, không được tập huấn và họ không có trách nhiệm trong thực hiện chữa cháy rừng khi không thuộc phần rừng của họ. Một số khi được huy động đến chủ yếu là đứng xem và hoạt động không năng nổ, kém hiệu quả. Việc huy động các lực lượng tham gia chữa cháy ở mỗi vụ cháy hiện nay còn dựa theo cảm tính, chưa có quy định cụ thể. Chủ rừng, người phát hiện cháy rừng báo cáo cơ quan kiểm lâm và các cơ quan chính quyền xã, từ đó dựa trên quy mô đám cháy và cấp dự báo nguy cơ cháy rừng để huy

động các lực lượng tham gia chữa cháy. Do đó, công tác huy động lực lượng, phương tiện còn chậm chạp, đôi khi còn chưa thực sự phù hợp với từng đặc điểm của từng vụ cháy ở các kiểu rừng và kiểu thời tiết khác nhau, nhiều vụ cháy đã bị cháy lan, cháy lớn, gây hậu quả nghiêm trọng.

Đã đề xuất tích hợp cấp nguy cơ cháy rừng theo thời tiết và nguy cơ cháy theo kiểu rừng để có cấp nguy cơ cháy rừng phù hợp với đặc điểm rừng của Hà Nội. Có 5 cấp nguy cơ cháy rừng khi kết hợp kiểu thời tiết và kiểu rừng. Cấp nguy cơ cháy rừng ít nguy hiểm nhất là cấp I khi cấp nguy cơ cháy theo chỉ số P là I kết hợp kiểu rừng I, II và III hoặc cấp nguy cơ cháy theo chỉ số P là I, II, III kết hợp với kiểu rừng là I, trường hợp này chỉ cần huy động lực lượng và phương tiện của chủ rừng và cộng đồng dân cư gần rừng. Nếu chủ rừng là cơ quan, tổ chức thì chủ rừng là người chỉ huy chữa cháy, nếu chủ rừng là cá nhân, họ gia đình thì Chủ tịch UBND cấp xã trở lên có mặt tại đám cháy là chỉ huy chữa cháy.

Cấp nguy cơ cháy rừng nguy hiểm nhất là cấp 5 khi cấp nguy cơ cháy theo chỉ số P là V kết hợp kiểu rừng II và III hoặc cấp nguy cơ cháy theo chỉ số P là IV kết hợp với kiểu rừng là III. Đây là trường hợp nguy hiểm nhất, cần huy động ngay lực lượng, phương tiện của tất cả các lực lượng có thể huy động được bao gồm: Chủ rừng, công đồng dân cư gần rừng, chính quyền địa phương, công an, cảnh sát PCCC, quân đội,... Trường hợp này người có chức vụ cao nhất của đơn vị cảnh sát PCCC có mặt tại đám cháy là chỉ huy chữa cháy, người có chức vụ cao nhất về mặt chính quyền nơi xảy ra cháy có mặt tại đám cháy là trưởng ban chỉ đạo chữa cháy.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bé Minh Châu (2008). *Nghiên cứu hoàn thiện phương pháp và phần mềm cảnh báo nguy cơ cháy rừng ở Việt Nam*, Hà Nội.
2. Bé Minh Châu, Phùng Văn Khoa (2012). *Quản lý lửa rừng*. Nxb Nông nghiệp, Hà Nội.
3. Chính phủ (2014). *Nghị định số 79/2014/NĐ-CP ngày 31/7/2014 của Chính phủ quy định chi tiết thi hành một số điều của Luật Phòng cháy và Chữa cháy và Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Phòng cháy và Chữa cháy*, Hà Nội.
4. Quốc hội nước Cộng hòa Xã hội chủ nghĩa Việt Nam (2013). *Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Phòng cháy và Chữa cháy*, Hà Nội.

5. Vương Văn Quỳnh và cộng sự (2012). *rừng cho các trạng thái rừng ở thành phố Hà Nội, Hà Nội. Nghiên cứu các giải pháp phòng cháy chữa cháy* Hà Nội.

COORDINATION MODEL OF RELATED FORCES IN FOREST FIRE FIGHTING IN HANOI CITY

Le Nhu Dung

Summary

The mobilization of coordinated forces in deploying forest fire fighting in the whole country and particularly in Hanoi city has been no regulations and no specific research. Therefore, forest fire fighting is still awkward, slow, lack of science leading to fire spread and big fire. In this paper, the author presents the research results on the situation of coordination among forces participating in forest fire fighting and proposing coordination models in specific forest fire situations taking into account integration. Weather risk of fire and fire risk according to forest type suitable for conditions of Hanoi city. There are 5 types of forest fire risks in terms of weather and forest type. As a result, the risk of forest fire is the least dangerous level 1 when fire risk is provided according to the P index I, combining forest types I, II and III or fire risk according to the P index I, II, III In combination with the forest type I. In this situation, the small fire does not need to mobilize other forces, the forest owners and the forest fire prevention and fighting groups and the people near the forest organize fire fighting, the fire chief is the forest owner or The Chairman of the Commune People's Committee at the level of fire presenting the risk of the most dangerous forest fire is level 5 when granting fire risk according to the P index V combining forest types II and III or level of fire risk according to P index is IV in combination with the forest type III In this case, it is necessary to mobilize all mobilized forces and means to extinguish the fire as quickly as possible. The person with the highest position of the Fire Police unit presented at the fire is the fire commander. Other forces such as Forest Rangers, Military, Firefighting teams and people.

Keywords: *Forest fire fighting, model of coordinating forces, and forest fire risks, Hanoi city.*

Người phản biện: PGS.TS. Bế Minh Châu

Ngày nhận bài: 11/01/2019

Ngày thông qua phản biện: 12/02/2019

Ngày duyệt đăng: 19/02/2019